

Євген ДОЛИНСЬКИЙ,

orcid.org/0000-0003-4074-4648

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри германської філології та перекладознавства
Хмельницького національного університету
(Хмельницький, Україна) dolynskiy@ukr.net*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕДАЧІ АНГЛОМОВНОГО ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОГО ТЕКСТУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ДОКУМЕНТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ)

У статті зазначається, що для якісної міждержавної співпраці, кооперації юридичних та фізичних осіб на належному рівні потрібно щоб юридичні, економічні, політичні та інші документи забезпечувалися адекватними перекладами. Зважаючи на існуючі відмінності у правових системах та юридичних сферах України та інших країн ЄС, перекладачеві слід особливу увагу звертати на використання юридичних термінів та юридичних кліше у правових та громадсько-політичних документах, саме це й визначає актуальність обраного дослідження.

Громадсько-політичний текст має власні характерні риси, пов'язані з тим, що його головні функції – пізнавальна та імперативна. Провідну роль у передачі когнітивної інформації тексту міжнародного документа відіграють зокрема політичні та юридичні терміни. Крім того, для передачі когнітивної інформації залучається різноманітна тематична лексика, що відображає предмет ведення різних галузей права, з якими пов'язані певні тексти: перекладаються ці лексичні одиниці, в основному, за допомогою однозначних еквівалентів. Громадсько-політичні тексти характеризуються високим відсотковим вмістом кліше, великою кількістю юридичних термінів. Для них характерна нейтральна стилістика, свої власні синтаксичні особливості (переважно прості речення, велика кількість однорідних членів у реченні і т.д.).

У ході дослідження було використано текстово-інтерпретаційний метод, який уможливив витлумачення змісту тексту правових документів Європейської Комісії, зіставний метод, порівняльно-типологічний аналіз та метод узагальнення, пов'язаний із визначенням спільних мовних особливостей та розбіжностей у правових документах Європейської Комісії; а також перекладацький аналіз – для визначення методів та способів перекладу при відтворенні лексико-граматичних та стилістичних особливостей тексту; метод кількісного аналізу для підрахунку та встановлення адекватних шляхів перекладу громадсько-політичних документів.

***Ключові слова:** правова система ЄС, акти законодавства, адаптація законодавства, адекватний переклад, політична, юридична термінологія, переклад громадсько-політичного тексту, перекладацькі трансформації.*

Ievgen DOLYNSKIY,

orcid.org/0000-0003-4074-4648

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor at the Department of Germanic Philology and Translation Studies
Khmelnitskyi National University
(Khmelnitskyi, Ukraine) dolynskiy@ukr.net*

THE PECULIARITIES OF TRANSLATING ENGLISH-LANGUAGE SOCIO-POLITICAL TEXTS INTO UKRAINIAN (BASED ON MATERIALS FROM THE EUROPEAN COMMISSION)

The article emphasizes that for effective interstate cooperation and collaboration among legal entities and individuals at the appropriate level, it is necessary for legal, economic, political, and other documents to be accompanied by adequate translations. Considering the existing differences in legal systems and legal spheres between Ukraine and other EU countries, special attention should be paid by translators to the use of legal terms and legal clichés in legal and socio-political documents. This defines the relevance of the chosen research.

The socio-political text has its own characteristic features associated with the fact that its main functions are cognitive and imperative. Political and legal terms play a leading role in conveying cognitive information within the text of an international document. Additionally, to convey cognitive information, diverse thematic vocabulary reflecting subjects in various fields of law associated with specific texts is employed. These lexical units are primarily translated using unambiguous equivalents. Socio-political texts are characterized by a high percentage of clichés and a large number of legal terms. They feature a neutral stylistic tone and have their own syntactic peculiarities, such as predominantly simple sentences and a large number of coordinate elements within sentences, etc.

During the research, the following methods were employed: textual-interpretative method, which facilitated the interpretation of the content of legal documents from the European Commission; comparative method, involving comparative-typological analysis and generalization method, related to identifying common linguistic features and differences in legal documents from the European Commission; translational analysis, used to determine methods and approaches to translation in reproducing lexical-grammatical and stylistic features of the text; quantitative analysis method for counting and establishing adequate translation methods for socio-political documents.

Key words: EU legal system, legislative acts, legislation adaptation, adequate translation, political, legal terminology, translation of socio-political texts, translational transformations.

Постановка проблеми. Як відомо, спеціалізовані переклади є найважчими і володіють певними особливостями. Багато хто помилково вважає, що для успішного перекладу достатньо досконало знати термінологію тієї чи іншої тематики. Але в дійсності виявляється, що цього мало. Наприклад, перекладач, обізнаний в спеціалізованій термінології, з легкістю перекладе такі поєднання, як *therapy, police officer, profiling, police discreteness, health screening*, які в юридичному тексті мають значення перевиховання, офіцер поліції, психологічне тестування ув'язнених, повноваження поліції, медичне обстеження (Зінукова, 2006: 17).

Аналіз досліджень. Вважається, що проблеми перекладача тексту громадсько-політичної спрямованості виникають через те, що в мові перекладу відсутні словесні конструкції, які досить точно могли б описати терміни вихідної мови. Переклад тексту також залежить від культурних особливостей і менталітету народу, а також від складу правової системи, і тому це може призвести до того, що зміст тексту у вихідній мові не буде відповідати мові перекладу навіть при абсолютно дослівній інтерпретації (Андрієнко, 2002: 33). Проблема мовного, стилістичного, функціонального аналізу громадсько-політичних, юридичних текстів та особливості їх перекладу представлена у розвідках українських науковців (А. Д. Белова, Я. В. Гнезділова, І. В. Корунець, І. В. Лосева, С. С. Трусов, Л. І. Фесенко, Л. М. Черноватий) (Ярова, 2016: 235).

Мета статті – розглянути особливості перекладу англійської мови громадсько-політичного тексту українською мовою.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо переклад таких словосполучень, як *limited divorce, indeterminate sentence, department of the Interior, Index crimes, Crime index, sensibility training, verbal judo*. У всіх цих випадках, словосполучення позначають реалії, не існуючі в практиці української судово-правової системи і тому вимагають компенсувати об'єктивну неточність перекладу культурологічним коментарем. Так, *limited divorce* – це роздільне проживання подружжя за рішенням суду, *indeterminate sentence* – це вирок суду з невизначеним терміном тюремного ув'язнення, коли реальний термін перебування у

в'язниці визначається тюремною адміністрацією або спеціальною комісією, які беруть до уваги поведінку ув'язненого, стан його здоров'я та інші обставини (Долинський, 2012: 35).

Department of the Interior – Департамент (Міністерство) внутрішніх справ, обов'язково передбачає уточнення, тому що в США і Україні – це федеральні органи, наділені різними повноваженнями: у США Департамент внутрішніх справ відповідає за стан доріг, охорону навколишнього середовища, дотримання екологічних законів і тому не є силовим правоохоронним відомством. *Crime index* – список з 8 найбільш тяжких злочинів, серед яких 4 типи злочинів проти особи (*murder, sexual assault, robbery, aggravated assault*) і 4 проти власності (*burglary, larceny, car theft, arson*). Відповідно *Index crimes* – це перераховані вище типи злочинів. Даний приклад цікавий тим, що демонструє розбіжність деяких норм кримінального правосуддя в США і Україні. Так, при перекладі юридичних текстів у фахівців виникає подив, чому такі тяжкі з точки зору українського законодавства злочини, як *kidnapping of children* (викрадення дітей), *all drug offences* (всі злочини, пов'язані з незаконним обігом наркотиків), *unlawful use of weapons* (незаконне застосування зброї), не входять до числа так званих «індексних» (тобто, найбільш тяжких) злочинів (Андрієнко, 2002: 45).

На думку І. Г. Федотової «розуміння і, отже, уявлення еквівалентного перекладу таких словосполучень, як *sensibility training* або *verbal judo* вимагають від перекладача не просто лінгвістичної компетенції, а проникнення у сферу професійної культури поліції». І тому дані приклади перекладу є важкими для перекладача загальної підготовки, який не спеціалізується на перекладі якогось певного виду текстів, оскільки власне лінгвістичний контекст не допомагає знайти еквівалентний переклад. Так, *sensibility training* – це курс навчання спілкуванню поліцейського з різними групами людей в кризових ситуаціях (ведення переговорів з терористами, опитування потерпілих, що знаходяться в стані психологічної травми, і т.д.). *Verbal judo*, часто перекладається як словесне дзюдо, але має таке уточнення, як «Методика застосування

певних мовних засобів з метою досягнення поліцейським результатів у спілкуванні з людьми» (Кизим, 2010: 210).

Будь-який переклад галузевої літератури потребує значної бази знань перекладача та обізнаності у різних сферах діяльності і наукових галузях. Особливо, якщо справа стосується перекладу текстів англійської мови українською і навпаки, адже Україна і Великобританія, і США належать до різних правових систем. Україна належить до романо-германської або континентальної юридичної системи, а Великобританія і США до англосаксонської. Це зумовлено особливостями географічного положення, історичного розвитку і культурних традицій країн, і як наслідок, юридичні документи – контракти, договори, угоди, – значно різняться за своєю структурою.

Здійснюючи переклад тексту громадсько-політичного характеру перекладач повинен чітко розрізняти особливості правової системи країни мови оригіналу, так і політично-правову систему країни, на мову якої перекладається документ. При перекладі юридичних документів користуються простими принципами: точність, ясність, достовірність. Це й не дивно. Найменша помилка в перекладі може викликати серйозні наслідки (Сухина, 2019: 116).

Граматичні проблеми перекладу в більшості випадків пов'язані із розумінням синтаксичної структури та морфологічного складу речень як мовних елементів, а саме вони є безпосередніми носіями інформації.

Велику групу граматичних труднощів перекладу становлять – розбіжності в будові мов, у наборі їхніх граматичних категорій, конструкцій та форм. Українська мова не володіє артиклями, герундієм, часовими формами такими як Continuous та Perfect, складними підметовими конструкціями, та додатковими інфінітивними конструкціями. Натомість англійська мова немає категорії роду іменників, прикметників, дієприслівників і т.д. Звичайно існують певні відмінності у побудові речення, наприклад, де можуть відбуватись інверсії різного типу, в англійській мові порядок головних членів речення більш фіксований.

По-друге, граматичні труднощі перекладу пов'язані з різним обсягом змісту подібних у двох мовах форм і конструкцій. Так, форма теперішнього часу дієслова-присудка в українській мові за своїм змістом відповідає англійським формам Present Indefinite, Present Continuous та частково Present Perfect, а форма родового відмінку українського іменника може відповідати за своїм граматичним значенням англійській прийменниковій

іменниковій конструкції – of + N або формі загального відмінку іменника в препозиції до іншого іменника (Шумило, Сніца, 2016: 10).

З метою задоволення усіх вимог до перекладу юридичних документів важливо враховувати особливості цього перекладу, його структурні, лексично-семантичні характеристики, які і вирізняють юридичний документ з поміж інших текстів для перекладу. Передача змісту тексту оригіналу у тексті перекладу головним пріоритетом при редагуванні та перевірці тексту перекладу, у деяких випадках доводиться розширювати текст додатковими примітками та поясненнями. Переклад окремо взятих компонентів, що входять до складу юридичного документу, не є достатнім для досягнення адекватності.

По-третє, труднощі перекладу складають ті граматичні форми мови тексту оригіналу, що мають відмінні від відповідних граматичних форм мови перекладу функціональні характеристики. Тобто, форми однини й множини іменника є в українській і в англійській мовах, однак форми деяких іменників можуть не збігатися в мові оригіналу та перекладу (Черноватий, 2016: 223).

По-четверте, труднощі перекладу полягають у використанні форм пасивних й активних форм дієслів. В англійській мові більш вживаними є пасивні конструкції, тож під час перекладу досить часто доводиться змінювати на активні форми.

З метою задоволення усіх вимог до перекладу юридичних документів важливо враховувати особливості цього перекладу, його структурні, лексично-семантичні характеристики, які і вирізняють юридичний документ з поміж інших текстів для перекладу. Передача змісту тексту оригіналу у тексті перекладу головним пріоритетом при редагуванні та перевірці тексту перекладу, у деяких випадках доводиться розширювати текст додатковими примітками та поясненнями. Переклад окремо взятих компонентів, що входять до складу юридичного документу, не є достатнім для досягнення адекватності при перекладі. Слід враховувати особливості оформлення того чи іншого документа у мовах оригіналу та перекладу (Чепурна, 2013: 322).

У випадку, коли оформлення документів та їх структури відрізняються у двох мовах, необхідно шукати еквіваленти, які б не призводили до будь-яких втрат при перекладі правничих документів. Л. М. Черноватий зазначає, що переклад має точно відображати оригінал документа. Абсолютно усі написи, штампи, штемпелі та печатки необхідно зазначати у тексті перекладу юридичних документів, усі примітки беруться у дужки. Розташування

таких приміток теж необхідно зберігати незмінним (в центрі, всередині тексту, після основного тексту тощо) (Черноватий, 2006: 240).

Таким чином, усі ці фактори в сукупності визначають особливості юридичного перекладу і доводять, що юридична сфера вимагає від перекладачів особливої точності, глибоких знань і є для них однією з найскладніших.

Далі проведемо аналіз перекладу термінів правових документів Європейського Союзу, а саме Європейської Комісії «Конвенції про спеціальні місії». «*Convention on special missions*».

The States Parties to the present Convention, Держави-учасниці цієї Конвенції

Аналіз: «*States Parties*» слід розглядати не як один термін, а як два окремі однокомпонентні терміни. Простий термін «*State*», зважаючи на контекст переклали як «держава», а не «штат» застосувавши словниковий відповідник. Юридичний термін «*party*» має такі українські відповідники у юриспруденції як «партія» або «сторона», проте в даній ситуації жодний з цих відповідників не був використаний. Причиною послугувало те, що у поєднанні із словом «*convention*» (перекладеним за допомогою транскодування) ці відповідники, як правило, не зустрічаються (сторони Конвенції, партії Конвенції). Лексичну одиницю «учасниці» (яка одночасно є і термінологічною і загальноживаною лексичною одиницею) було застосовано з метою адаптувати повідомлення оригінального тексту до мови перекладу (Європейська комісія: 2017).

Слово «*convention*» лише несе в собі зміст самого поняття конвенції, а «*Convention*» у даному випадку, написане з великої літери, означає саме цей документ. Так само, коли ми бачимо кластер «*States Parties*», то розуміємо, що йдеться саме про країни, що підписали цей документ.

Recalling that special treatment has always been accorded to special missions,

відзначаючи, що спеціальним місіям завжди надавався особливий режим, (Європейська комісія, 2017).

«*Special treatment*» – «особливий режим» – двокомпонентний термін, перекладений способом словникового відповідника. «*accord*» – «надавати» (простий термін, спосіб словникового відповідника), адже саме це значення подається у спеціалізованому дипломатичному словнику. При перекладі даного терміну очевидна неподільність самого терміна з його точним значенням і терміносистеми, до якої він належить. Адже у музичній термінології той самий термін «*accord*» також має однозначне, проте інше, тлумачення – «акорд».

Отож, вилучений з контексту, термін втрачає свою однозначність. «*Special mission*» – двокомпонентний термін, який дипломатичний словник тлумачить як «особливе завдання». Проте при перекладі було застосовано контекстуальну заміну і використано відповідник «спеціальна місія».

Having in mind the purposes and principles of the Charter of the United Nations concerning the sovereign equality of States, the maintenance of international peace and security and the development of friendly relations and co-operation among States,

беручи до уваги цілі й принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, що стосуються суверенної рівності держав, підтримання міжнародного миру і безпеки та розвитку дружніх відносин і співробітництва між державами.

Похідний-суфіксальний термін «*Charter*» (у своїй застарілій формі термін був простий – «*Chart*») в реченні, що розглядається, є частиною власної назви, перекладений за допомогою словникового відповідника «Статут». Даний термін доволі тісно пов'язаний із терміносистемою, до яких він входить, лексичну одиницю «*Charter*» не можна назвати загальноживаною. Похідний-суфіксальний інтернаціональний термін «*sovereign*» перекладений адаптивним транскодуванням, відповідно до фонетичних особливостей української мови.

Recalling that the importance of the question of special missions was recognized during the United Nations Conference on Diplomatic Intercourse and Immunities and in resolution I adopted by the Conference on 10 April 1961,

відзначаючи, що важливість питання про спеціальні місії була визнана у ході Конференції Об'єднаних Націй з дипломатичних зносин та імунітету, а також у резолюції 1, прийнятій Конференцією 10 квітня 1961 р.

При перекладі двокомпонентного терміну «*Diplomatic Intercourse*» застосовано словниковий відповідник «дипломатичні зносини». У перекладі обидва слова починаються з маленької літери, а не з великої, як в оригіналі. Це пояснюється особливостями оформлення документів у мові перекладу. Двокомпонентний термін «*Diplomatic Immunities*» перекладено за допомогою адаптивного транскодування – «дипломатичний імунітет». Похідний-суфіксальний термін «*resolution*» перекладено адаптивним транскодуванням.

Considering that the United Nations Conference on Diplomatic Intercourse and Immunities adopted the Vienna Convention on Diplomatic Relations, which was opened for signature on 18 April 1961,

враховуючи, що Конференція Організації Об'єднаних Націй з дипломатичних зносин та імунітету прийняла Віденську конвенцію про **дипломатичні зносини**, яка була відкрита для підписання 18 квітня 1961 року.

«*Diplomatic Relations*» – «дипломатичні зносини», при перекладі терміну використано контекстуальну заміну, що є на нашу думку доречним, хоча дипломатичний словник дає чітке тлумачення «*Diplomatic Relations*» – «дипломатичні відносини». Крім того, «*relations*» є не тільки терміном, а і загальноживаною лексичною одиницею.

Considering that the United Nations Conference on Consular Relations adopted the Vienna Convention on Consular Relations, which was opened for signature on 24 April 1963,

враховуючи, що Конференція Організації Об'єднаних Націй з консульських зносин прийняла Віденську конвенцію з консульських зносин, яка була відкрита для підписання 24 квітня 1963 р.

Отже, дипломатичний словник подає таке тлумачення двокомпонентного терміну «*Consular Relations*» як «консульські відносини», проте в документі «*Consular Relations*» перекладений способом контекстуальної заміни – «консульські зносини». Термін є частиною власної назви – «*United Nations Conference on Consular Relations*». Тож є підстави вважати, що існує тенденція тлумачення похідного-суфіксального терміну «*relations*» у власних назвах як «зносини».

Believing that an international convention on special missions would complement those two Conventions and would contribute to the development of friendly relations among nations, whatever their constitutional and social systems,

вважаючи, що міжнародна конвенція про спеціальні місії могла б доповнити обидві ці конвенції та сприяти розвитку дружніх відносин між державами, незалежно від їх державного і суспільного устрою (Європейська комісія, 2017).

У спеціалізованих юридичних словниках ми не знайшли словосполучення «*constitutional system*» у вигляді двокомпонентного терміну. При перекладі застосовано контекстуальну заміну – «державний устрій». при цьому з контексту зрозуміло, що саме у цьому значенні було використане вищевказане словосполучення у тексті оригіналу (Арандаренко, 2003: 150). Двокомпонентний термін «*social system*» перекладено за допомогою словникового відповідника – «суспільний устрій».

Realizing that the purpose of privileges and immunities relating to special missions is not to benefit individuals but to ensure the efficient performance of the functions of special missions as missions representing the State,

усвідомлюючи, що **привілеї** та імунітети, що стосуються спеціальних місій, надаються не для вигоди **окремих осіб**, а для забезпечення ефективного виконання функцій спеціальних місій як місій, що за своїм характером представляють державу (Європейська комісія, 2017).

«*privilege*» – «привілей» (простий термін, адаптивне транскодування). «*individual*» – «окрема особа», похідний-суфіксальний термін перекладений двокомпонентним терміном, спосіб словникового відповідника. Варто зазначити, що «*individual*» є інтернаціоналізмом, і при перекладі юридичного тексту може виступати в ролі «помилкового друга перекладача».

Affirming that the rules of customary international law continue to govern questions not regulated by the provisions of the present Convention,

підтверджуючи, що норми **міжнародного звичаєвого права** продовжують регулювати питання, не передбачені **положеннями** цієї Конвенції.

Трикомпонентний термін «*customary international law*» перекладено за допомогою словникового відповідника, як «міжнародне звичаєве право». Даний термін є гарним прикладом того, яким справжній термін має бути: він міститься у спеціалізованому словнику; він дійсно має лише одне, чітке тлумачення, тож він є однозначним. Похідний-суфіксальний термін «*provisions*» – «положення» перекладено за допомогою словникового відповідника. На відміну від попереднього, цей термін є частиною терміносистем багатьох сфер (юриспруденція, економіка, медицина тощо.) Крім того, «*provisions*» є також загальноживаною лексичною одиницею (Кашишин, 2011: 5).

Висновки. Отже, перекладач юридичних текстів мусить володіти потужною базою фонових знань, розумітися на пошуку і, звичайно ж, на роботі з правовими текстами, адже корпус юридичних, громадсько-політичних текстів – це наче окремий всесвіт, у якому юристам, громадським діячам, політикам треба розуміти всі посилання, а перш за все на Конвенцію про права людини. Побудування дієвих механізмів захисту людських прав і свобод безпосередньо залежить від коректного тлумачення норм конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного та інших галузей права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрієнко Л. О. Науково-технічний переклад. Конспект лекцій і дидактичний матеріал для студентів лінгвістичних спеціальностей. Черкаси: ЧДТУ, 2002. 92 с.
2. Арендаренко І. В. Англійська та українська юридична література. Київ, 2003. 200 с.
3. Долинський Є. В. Роль і місце ділової англійської мови в підготовці майбутніх перекладачів. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2012. Випуск 17. Том 2. С. 33–38.
4. Зінукова Н. В. Ділова документація англійською мовою: складання та переклад. Дніпропетровський ун-т економіки та права. Дніпро : ДУЕП, 2006. 68 с.
5. Кащишин Н. Є. Особливості перекладу англійських дипломатичних термінів українською мовою. *Іноземна філологія*. 2011. Вип. 123. С. 240–245.
6. Кизим В. Ю. Стилiстичні особливості перекладу міжнародних документів (на матеріалі законодавчої бази щодо захисту прав людини та протидії торгівлі людьми). *Фаховий та художній переклад: теорія, методологія, практика: матеріали доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції 2-3 квітня 2010 р.* К. : Аграр Медіа Груп, 2010. С. 208–214.
7. Сухина О., Лобода Ю. Специфіка перекладу судових рішень європейського суду з прав людини українською мовою. *«Південний архів» (Збірник наукових праць. Філологічні науки)*. № 78 (2019). С. 1106–118.
8. Чепурна О. В. Особливості методичної роботи над англomовними юридичними текстами у процесі перекладу. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Сер.: Філологічні науки*. 2013. № 2. С. 321–325.
9. Черноватий Л. М., Карабан В. І., Іванко Ю. П., Ліпко І. П. Переклад англomовної юридичної літератури: навч. посіб. для студ. ВНЗ юрид. спец. та спец. «Переклад». Вид. 3-тє, випр. і доп. Вінниця : Нова книга, 2006. 655 с.
10. Шумило І., Сніца Т. Особливості перекладу юридичних текстів. *Філологічний дискурс*. 2016. Вип. 4. С. 266–272.
11. Ярова Л. О. Граматичні особливості англomовних міжнародних документів в аспекті перекладу. *Наукові записки. Сер. Філологічні науки*. Кіровоград, 2016. Вип. 144. С. 233–237.
12. Rule of Law Checklist «Європейська комісія» «За демократію через право» / Документи Європейської комісії. URL: <https://www.venice.coe.int/images/SITE%20IMAGES/Publications/Rule%20of%20Law%20checklist%20UKR.pdf>

REFERENCES

1. Andriienko L. O. (2002) Naukovo-tekhnichnyi pereklad. Konspekt leksiі i dydaktychnyi material dlia studentiv lnhvistychnykh spetsialnostei [Scientific and Technical Translation: Lecture Notes and Didactic Materials for Linguistics Students]. Cherkasy: ChDTU. 92 p. [in Ukrainian].
2. Arendarenko I. V. (2003) Anhliiska ta ukrainska yurydychna literature [English and Ukrainian Legal Literature]. Kyiv. 200 p. [in Ukrainian].
3. Dolynskiy Ye. V. (2012) Rol i mistse dilovoi anhliiskoi movy v pidhotovtsi maibutnykh perekladachiv [The Role and Importance of Business English in the Training of Future Translators]. Zakarpatski filolohichni studii. Uzhhorod : Vydavnychiy dim «Helvetyka». Vypusk 17. Tom 2. P. 33–38 [in Ukrainian].
4. Zinukova N. V. (2006) Dilova dokumentatsiia anhliiskoiu movoiu: skladannia ta pereklad. [Business Documentation in English: Composition and Translation] Dnipropetrovskiy un-t ekonomiky ta prava. Dnipro : DUEP. 68 p. [in Ukrainian].
5. Kashchyshyn N. Ye. (2011) Osoblyvosti perekladu anhliiskykh dyplomatychnykh terminiv ukrainskoiu movoiu [Features of Translating English Diplomatic Terms into Ukrainian]. Inozemna filolohiia. Vyp. 123. P. 240–245. [in Ukrainian].
6. Kyzym V. Yu. (2010) Stylistychni osoblyvosti perekladu mizhnarodnykh dokumentiv (na materialy zakonodavchoi bazy shchodo zakhystu prav liudyny ta protydii torhivli liudmy) [Stylistic Peculiarities of Translating International Documents (Based on Legislation Regarding Human Rights Protection and Combating Human Trafficking)]. Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: teoriia, metodolohiia, praktyka: materialy dopovidei III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii 2-3 kvitnia. K. : Ahrar Media Hrup, 2010. P. 208–214. [in Ukrainian].
7. Sukhyna O., Loboda Yu. (2019) Spetsyfika perekladu sudovykh rishen yevropeiskoho sudu z prav liudyny ukrainskoiu movoiu [Specifics of Translating Judgments of the European Court of Human Rights into Ukrainian]. «Pivdennyi arkhiv» (Zbirnyk naukovykh prats. Filolohichni nauky). № 78. P. 116–118. [in Ukrainian].
8. Chepurna O. V. (2013) Osoblyvosti metodychnoi roboty nad anhlovmovnymy yurydychnymy tekstamy u protsesi perekladu [Characteristics of Methodological Work on English Legal Texts During the Translation Process]. Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu imeni Alfreda Nobelia. Ser.: Filolohichni nauky. № 2. P. 321–325. [in Ukrainian].
9. Chernovaty L. M., Karaban V. I., Ivanko Yu. P., Lipko I. P. (2006) Pereklad anhlovmovnoi yurydychnoi literatury [Translation of English Legal Literature]: navch. posib. dlia stud. VNZ yuryd. spets. ta spets. «Pereklad». Vyd. 3-tie, vypr. i dop. Vinnytsia : Nova knyha. 655 p. [in Ukrainian].
10. Shumylo I., Snitsa T. (2016) Osoblyvosti perekladu yurydychnykh tekstiv [Characteristics of Legal Text Translation]. Filolohichni dyskurs. Vyp. 4. P. 266–272. [in Ukrainian].
11. Yarova L. O. (2016) Hramatychni osoblyvosti anhlovmovnykh mizhnarodnykh dokumentiv v aspekti perekladu [Grammatical Features of English-Language International Documents in Translation Aspect]. Naukovi zapysky. Ser. Filolohichni nauky. Kirovohrad. Vyp. 144. P. 233–237. [in Ukrainian].
12. Rule of Law Checklist Yevropeiska komisiiia «За демократію через право» [European Commission for Democracy through Law] // Dokumenty Yevropeiskoi komisii. URL: <https://www.venice.coe.int/images/SITE%20IMAGES/Publications/Rule%20of%20Law%20checklist%20UKR.pdf>